

Introduktion

Af Cecil Marie Schou Pallesen

I 1995 skrev Michael Jackson i *At home in the world*, at det 20. århundrede var et 'rodløshedens århundrede' (*a century of uprootedness*). Det 21. virker indtil videre ikke til at være præget af mindre rodløshed: Udover krigerne er klimaforandringer nu også anledning til bevægelser på tværs af lande og kontinenter og nødvendigheden af nye måder at forholde sig til omverdenen på.

Bevidstheden om klodens tilstand giver samtidig i nogle situationer det lokale, naturen, jorden og stedet en ny nødvendig værdi. Vi skal lære at finde os hjemme i en uvis virkelighed, hvor årstiderne og vejret forandrer sig og måske giver anledning til andre former for længsel mod det velkendte.

Jackson skrev om forestillingen om hjem som ambivalent og længselsfuld; om tiden, som umuliggør en venden-tilbage til dét, man længes efter; det hjemlige, dér hvor man føler sig indlejret i verden, hvor man kan læne sig tilbage, læne sig ind i noget. Dét, man kender, og dér hvor man er kendt. For steder ændrer sig: både dem udenfor og dem indeni én selv.

Men hvad er så hjemligt, hvis man aldrig kan vende hjem?

Et hus er ikke nødvendigvis et hjem, og et hjem er ikke nødvendigvis hjemligt. Det hjemlige kan manifestere sig subtilt i en duft, en lyd, et landskab, en smag, en stemme. Det kan måske tage én lidt tættere på følelsen af at være hjemme i verden. Eller være en påmindelse om følelsen af at være

fremmedgjort. Hjemlighed bliver, på mange forskellige måder, et samspil mellem det ydre og det indre, mellem følelser, sanseindtryk, relationer, steder og forestillinger.

Dette nummers temaartikler forholder sig til hjem og hjemlighed fra en række perspektiver. Odgaard beskriver, hvordan unge i queer-miljøet i Amman, Jordan, oplever hjemlighed på steder, hvor strukturerne og fællesskaber som udgangspunkt ikke giver plads til at netop *de* kan føle sig hjemme. I Romme Larsens artikel behandles forandringerne i daglig- og hjemmeliv blandt Notas ansatte, som med institutionens udflytning er blevet pendlere, mens Mortensen og Rytter skriver om congolesiske flygtnings reorienteringsproces i de nye, danske omgivelser. Kryger Aagaard beskriver, hvordan danske hjem indtages af teknologi, som bidrager til en digitaliseret hjemlighed og ændringer i den kønnede fordeling af ansvar og opgaver. I Lillelunds artikel om opfattelser af hjem i Indien viser hun, at det hjemlige ikke så meget er en æstetisk erfaring som en erfaring af slægt, familiefællesskab, tryghed og status. Wentzel Winther undersøger relationerne mellem krop, sted og hjemlighed blandt øboere og nye øbeboere på små danske øer. Og Lykkegård skriver om ukrainske flygtnings forsøg på at finde en følelse af hjemlighed i den danske natur.

God læselyst!

Cecil Marie Schou Pallesen er ph.d. i Antropologi og udstillingsinspektør på museet KØN samt postdoc på Religionsvidenskab, AU. Hun har indtil februar 2023 været co-PI på forskningsprojektet Hjemlighedens materialitet blandt mobile grupper finansieret af Veluxfondens Museumssatsning.